

Note 11 - Tap på utlån og garantier

Morbank	2018			2017		
	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i tapsavsetninger	18	126	144	7	278	285
Mertap ved konstatering	6	86	93	3	41	45
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-7	-1	-8	-5	-1	-6
Sum tap på utlån og garantier	17	212	229	5	318	323

Konsern	2018			2017		
	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i tapsavsetninger	23	127	150	11	279	290
Mertap ved konstatering	30	98	127	12	46	58
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-13	-1	-15	-6	-1	-7
Sum tap på utlån og garantier	40	223	263	17	324	341

Det er beregnet forventet kredittap på kredittinstitusjoner og sentralbanker men effekten er funnet uvesentlig og følgelig ikke tatt med i nedskrivningene.

Kontraksregulerte utestående beløp for finansielle eiendeler som er nedskrevet i 2018, og som fremdeles er underlagt håndhevsaktiviteter utgjør 734 millioner kroner for morbanken, og 776 millioner kroner for konsernet.

Avsetning til tap på utlån og garantier presenteres etter implementering av IFRS 9 fra første januar 2018. Se note 2 Regnskapsprinsipper og 4 Overgangsnote IFRS 9 for utfyllende informasjon om implementeringseffekten og overgangen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet og informasjonen vedrørende 2017 er presentert etter tidligere regelverk i IAS 32.

Morbank (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.017	125	-400	742
Utlån til amortisert kost Privatmarked	32	28	-15	45
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.114	163	-415	862
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.027	86	-415	697
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Konsern (mill. kr)	1.1.18	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.18
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.041	128	-402	766
Utlån til amortisert kost Privatmarked	49	34	-15	68
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.155	171	-417	909
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.068	93	-417	744
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Morbank

Total balanseført tapsavsetning (mill. kr)	2018			Total
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	
Balanse 1. januar	96	256	762	1.114
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	32	-32	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-6	6	-0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-2	3	-
Netto ny måling av tap	-34	45	158	168
Nye utstedte eller kjøpte utlån	55	93	1	148
Utlån som har blitt fraregnet	-40	-108	-4	-153
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-415	-415
Balanse 31. desember	102	257	503	862

Konsern

Total balanseført tapsavsetning (mill. kr)	2018			Total
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	
Balanse 1. januar	106	267	782	1.155
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	34	-33	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-7	7	-0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-4	4	-
Netto ny måling av tap	-37	47	167	177
Nye utstedte eller kjøpte utlån	59	96	3	158
Utlån som har blitt fraregnet	-42	-111	-11	-163
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-417	-417
Balanse 31. desember	112	271	526	909

Morbank

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	31.12.17		Totalt
	Privat-marked	Nærings-liv	
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.*)	24	602	625
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	8	146	155
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	4	8	13
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	0	191	191
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	6	100	106
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	18	738	755

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 4,2 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill.kr)	31.12.17		Totalt
	Privat-marked	Nærings-liv	
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	90	228	318
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	-	5	5
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	90	233	323

Konsern

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	31.12.17		Totalt
	Privat- marked	Nærings- liv	
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.*)	27	611	638
- Konstaterte tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	9	147	157
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	5	9	14
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	0	191	191
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	7	104	111
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	20	750	769

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 4,2 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill. kr)	31.12.17		Totalt
	Privat- marked	Nærings- liv	
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	100	239	339
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	5	4	9
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	104	243	347

Morbank (mill. kr)	31.12.2018				31.12.17
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum	
Avsetning for forventet tap fordelt på sektor og næring					
Lønnstakere o.l.	20	44	24	88	20
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	-
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	8	16	5	30	5
Havbruk	1	0	-	1	-
Industri og bergverk	9	20	0	29	14
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	11	11	21	43	16
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	14	8	11	33	24
Sjøfart og offshore	4	84	378	465	617
Eiendomsdrift	19	37	20	76	14
Forretningsmessig tjenesteyting	7	31	21	59	45
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	9	5	2	16	1
Øvrige sektorer	0	0	22	22	-
Ufordelt*)				-	323
Sum sektor og næringsfordelt	102	257	503	862	1.078

*) Ufordelt er for 2017 i sin helhet knyttet til gruppevis nedskrivninger. Se egen tabell for segmentfordeling av gruppevis nedskrivninger

Konsern (mill. kr)	31.12.2018				31.12.17
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum	
Avsetning for forventet tap fordelt på sektor og næring					
Lønnstakere o.l.	25	52	33	109	20
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	-
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	9	18	6	33	6
Havbruk	1	1	-	2	-
Industri og bergverk	9	21	3	34	16
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	12	13	24	49	17
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	15	8	12	35	26
Sjøfart og offshore	4	84	378	465	617
Eiendomsdrift	19	37	20	76	14
Forretningsmessig tjenesteyting	8	31	23	62	47
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	10	6	6	23	6
Øvrige sektorer	0	0	22	22	-
Ufordelt*)					347
Sum sektor og næringsfordelt	112	271	526	909	1.116

*) Ufordelt er for 2017 i sin helhet knyttet til gruppevis nedskrivninger. Se egen tabell for segmentfordeling av gruppevis nedskrivninger